

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

1555

OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE
Muzejski trg 1 a
3000 CELJE, p.p. 17

POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 3310 ŽALEC

6-7/97
leto 66

Hmeljar

JUNIJ-JULIJ 1997, ŽALEC, S. 89 - 112

ISSN 1318 - 6138

VSEBINA

POSLOVNO POROČILO HMELJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE -GIZ ZA LETO 1996.....	91
POROČILO O FINANČNEM POSLOVANJU HMELJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE - GIZ V LETU 1996	93
POROČILO O DELU UPRAVNEGA ODBORA HMELJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE OD 10.5.1996 DO JUNIJA 1997.....	96
POOBLAŠČENI OCENJEVALCI HMELJA.....	97
OSEMENJENOST ZMANJŠA VREDNOST HMELJA.....	99
VSTOPI SEZONSKIH DELAVCEV V KMETIJSTVU.....	99
NEKAJ NASVETOV ZA NAMAKANJE HMELJSKIH NASADOV	101
U A N.....	104
OBRESTI KOT CENA KAPITALA.....	105
IN ŠE O UANU	105
OBRESTI V LETU 1997	105
USPEL RAZPIS POSOJIL ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA	106
BANČNI DOGOVOR O ZNIŽANJU OBRESTNIH MER.....	106
UTOPIJA ALI RESNIČNOST SLOVENSKEGA HMELJARSTVA V 21. STOLETJU .	107
INOVACIJE.....	109
IZPRED 60 LET	110

DRAGI BRALCI !

Smo na polovici leta in žal ugotavljamo, da za redno mesečno izhajanje naše revije, ni več dovolj denarja. Lanska slabša letina se v našem proračunu krepko pozna. Za dodatna sredstva smo zaprosili, vendar žal brez uspeha. Tudi krog oglaševalcev je za našo sredino relativno majhen. Zato se je uredniški odbor odločil, da izideta sedaj dve dvojni številki do sezone, potem pa upamo, da bomo pridobili denar še vsaj za eno. S tem bi nekako pokrili letnik in hkrati tudi Vam dragi bralci, posredovali željene informacije.

Upamo, da bo letošnja letina boljša in bomo lahko vsaj v naslednjem letu izdali spet čim več mesečnih številčk.

Za uredniški odbor Martina Zupančič

Revija Hmeljar
Žalskega tabora 2, 3310 Žalec

Izdajatelj in založnik: Hmeljarsko združenje Slovenije

Glavni in odgovorni urednik: Martina Zupančič; *Urednik strokovne priloge:* Vlasta Knapič; *Člani uredniškega odbora:* Marjana Natek, Franc Puklavec, Marjan Drobne, Janez Luževič, dr. Lojze Četina, mag. Iztok Košir, mag. Marta Dolinar, Jože Brežnik, Drago Gajšek, Vinko Drča, Irena Friškovec; *Lektor:* Anka Krčmar

Tisk: HARI tisk, Dobriša vas 36, Petrovče; *Frekvenca:* 12 - krat letno

Revija je po mnenju št. 23/40 pristojnega organa uvrščena med proizvode informativnega značaja, za katerega se plačuje davek od prometa proizvoda po 5 % stopnji.

Naklada: 700 izvodov

POSLOVNO POROČILO HMELJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE -GIZ ZA LETO 1996

V letu 1996 je Hmeljarsko združenje Slovenije - GIZ izvajal program dela, ki ga je sprejela skupščina na svoji redni seji dne 19. junija 1996.

1. OPRAVLJANJE OZIROMA ORGANIZIRANJE ORGANIZACIJSKIH, TEHNIČNIH IN FINANČNIH TER PRAVNIH OPRAVIL ZA ZDRUŽENJE OZIROMA NJENE ORGANE

Izvedli oziroma organizirali smo vsa opravila, ki so bila potrebna za normalno delovanje združenja. Na osnovi sklepa upravnega odbora smo sedež združenja 1. maja 1996 preselili v stavbo Ulica žalskega tabora 1. Za opravljanje administrativno tehničnih in finančno-računovodskih opravil smo sklenili nove pogodbe.

2. KONSOLIDACIJA DRUŽBE

Za skupščino HZS smo pripravili predlog spremembe pogodbe o ustanovitvi gospodarsko interesnega združenja glede sedeža združenja in glede potrebne izobrazbe direktorja združenja. Oba predloga je skupščina sprejela na seji 19. 6. 1996. Pravno službo smo zaprosili, naj vloži zahtevek na Okrožnem sodišču v Celju za spremembo pogodbe. Sklepa o registraciji spremembe pogodbe na sodišču do aprila še nismo dobili. Prav tako še nimamo sklepa o razširitvi dejavnosti združenja, za kar je bil predlog na osnovi sklepa skupščine vложен na sodišču že januarja 1996.

Na osnovi sklepov upravnega odbora smo opravili spremembe članstva Hmeljarskega združenja Slovenije. Trenutno je članov 113, od tega pravnih oseb 26 in fizičnih 87.

3. ZASTOPANJE INTERESOV HMELJARJEV V DRŽAVI

Mnistrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter druga ministrstva, Gospodarsko zbornico Slovenije in druge smo tekoče informirali o stanju v hmeljarstvu. Pripravili smo več poročil in analiz, s katerimi smo prikazali stanje v slovenskem hmeljarstvu, vzroke za slabo ekonomiko pridelovanja hmelja in predlagali določene rešitve.

Celotno hmeljarsko problematiko smo prikazali na okrogli mizi v Žalcu 10. junija 1996, katere so se poleg ministra prof. dr. Jožeta Osterca in svetovalke vlade gospe Špele Terpin udeležili številni predstavniki hmeljarjev in drugih ter tudi predstavniki medijev. Gospod minister je obljubil, da bo ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo

in prehrano pomagalo reševati nakazane težave in probleme (zapis o okrogli mizi o hmeljarstvu je bil objavljen v julijski številki Hmeljarja). Prav tako je v Hmeljarju (št. 8 - 9) objavljena zabeležba pogovora na MKGP v Ljubljani dne 8. 7. 1996 glede intervencij v hmeljarstvu v letu 1997.

V Hmeljarju št. 11 - 12 pa je objavljen kratek članek o obisku ministra dr. Jožeta Osterca, državnega sekretarja Ivana Obala in svetovalca vlade Lojzeta Senegačnika pri savinjskih hmeljarjih v času obiranja.

Ponovno je bilo izpostavljeno vprašanje intervencij za hmeljarstvo v letu 1997. Dogovorili smo se, naj se pripravi projekt premene in obnove hmeljišč za naslednje leto, ki bi ga subvencioniralo MKGP.

V nadaljnih razgovorih smo se na MKGP dogovorili, naj se sredstva ukinjene postavke "izravnava stroškov pri pripravi blaga za zunanji trg" za hmelj zaradi ukinjenih oziroma zmanjšanih uvoznih carin v EU za hmelj namenijo za obnovo hmeljišč in gradnjo oziroma rekonstrukcijo žičnic.

Potrebne osnove smo posredovali MKGP, ki je pripravilo predlog javnega razpisa za obnovo hmeljišč jesen 96 - pomlad 97.

Ko smo ugotovili, da je v uredbi o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane za prvo polletje leta 1997 iz seznama proizvodov, ki so deležni izravnave stroškov pri pripravi blaga za zunanji trg, izločen samo hmelj in ker so nekateri pogoji predloga javnega razpisa nesprejemljivi za hmeljarje, smo MKGP predlagali, naj se intervencijska sredstva za izravnavo stroškov pri pripravi hmelja za zunanji trg ponovno uvedejo, za obnovo hmeljišč in rekonstrukcijo žičnic pa naj se namenijo dodatna sredstva.

Ker proračun za leto 1997 še ni sprejet, o uspešnosti naših prizadevanj za povečanje intervencij v času pisanja poročila ne moremo poročati.

4. ZASTOPANJE HMELJARJEV NA MEDNARODNI RAVNI

Za Mednarodno hmeljarsko zvezo smo pripravili vsa zahtevana poročila za seje predsedstva, ekonomske in tehnične komisije.

Udeležili smo se vseh sej in kongresa Mednarodnega hmeljarskega združenja v Munchnu, kjer smo poleg

pisnih poročil podali še ustna. O poteku sej in kongresa, o problematiki in zaključkih sej smo pripravili pisna poročila, ki so bila objavljena v glasilu Hmeljar.

Z gospo M Wauters, ki je pri komisiji EU zadolžena za hmeljarstvo, vzdržujemo stalne stike. Gospa Wauters nam tudi redno pošilja poročila EU o hmeljarstvu.

Tudi sodelovanje z drugimi hmeljarji in hmeljarskimi institucijami je bilo aktivno (zlasti s hmeljarji ZRN in Češke Republike).

Obiskal nas je tudi predsednik Mednarodne hmeljarske zveze gospod J. Schrag, ki se je zlasti zanimal za situacijo v slovenskem hmeljarstvu in o poteku certificiranja slovenskega hmelja. O njegovem obisku smo tudi poročali v Hmeljarju.

5. INFORMIRANJE ČLANOV ZDRUŽENJA

Člane združenja smo o delovanju in aktivnostih združenja informirali s pošiljanjem sklepov upravnega odbora, zapisnikov skupščine, z raznimi obvestili, dopisi, sestanki ter z glasilom Hmeljar.

6. HMELJARSKI PRAZNIK

V okviru aktivnosti za hmeljarski praznik smo pripravili predlog za hmeljarskega starešino in spremljevalko za leto 1996 in poskrbeli za njihova oblačila in simbole (maček, skulptura hmeljar, hmeljski škaf).

Tako je UO za hmeljarskega starešina za leto 1996 imenoval gospoda Petra SERDONERJA iz Pariželj, za spremljevalko pa gdč. Urško MAROVT, prav tako iz Pariželj.

Predaja starešinstva in imenovanje spremljevalke je bila izvršena v okviru hmeljarskega praznika v Braslovčah.

7. PROMOCIJA SLOVENSKEGA HMELJA

V domačo promocijo hmelja gotovo sodi hmeljarski praznik z imenovanjem starešine in spremljevalke, brezplačno pošiljanje revije Hmeljar osnovnim šolam in knjižnicam, okrogla miza v hmeljarstvu, sodelovanje hmeljarskih starešin na prireditvi Pivo in cvetje v Laškem in cvetlični razstavi v Mozirju. Za promocijo v svetu pa smo poskrbeli z udeležbo na vseh sejah, zlasti na kongresu MHZ v Münchnu, kjer smo udeleženci delili Hmeljarja, ki je izšel ob 50-letnici obstoja Hmeljne komisije, in brošuro Slovenske sorte hmelja. Promocijo v okviru kongresa MHZ je sofinanciralo na osnovi razpisa in naše vloge MKGP, za kar se še enkrat najlepše zahvaljujemo.

8. IZDAJANJE GLASILA HMELJAR

Tudi v letu 1996 smo na osnovi zagotovljenega financiranja (0,6 SIT/kg hmelja in reklamni oglasi) izdajali, kljub nekaterim kadrovskim težavam, glasilo

Hmeljar. Izdali smo 12 številčk, od tega 4 dvojne, 2 številčki sta pa izšli kot strokovna priloga.

9. PRIPRAVE MATERIALOV ZA SEJE SKUPŠČINE IN UPRAVNEGA ODBORA

V letu 1996 je imel 8 rednih sej in eno izredno, skupščine pa eno redno sejo in eno izredno.

Za vse seje smo pripravili potreben material, vabila, izdelali zapisnike, itd.

10. IZVAJANJE SKLEPOV UPRAVNEGA ODBORA IN SKUPŠČINE TER KOORDINIRANJE ODNOSOV V ZDRUŽENJU.

Izvajali smo sklepe UO in skupščine, redno poročali o uresničevanju sklepov in koordinirali odnose v združenju.

11. IZVAJANJE POTREBNIH AKTIVNOSTI ZA NORMALNO DELOVANJE ZDRUŽENJA.

Izvajali smo vse druge naloge, ki so bile potrebne za normalno delo združenja.

V.d. direktor

Jože BREŽNIK, dipl.ing.agr.

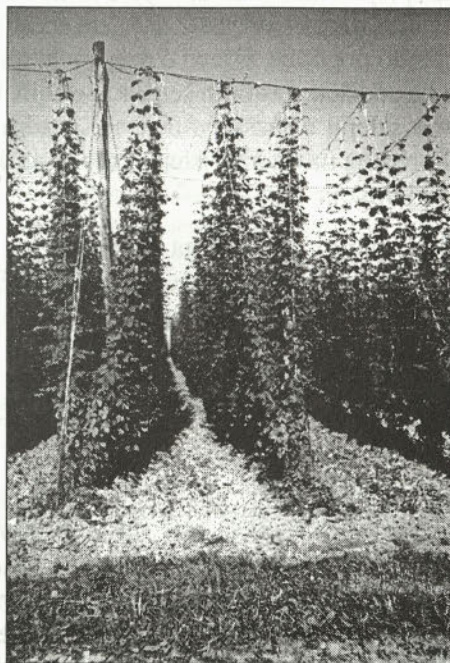

Foto: M. Zupančič

Tudi z gnojeko se lahko učinkovito in poceni uničijo spodnji poganjki in pleveli.

POROČILO O FINANČNEM POSLOVANJU HMELJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE - GIZ V LETU 1996

Zaključni račun za leto 1996 izkazuje:

- prihodkov	9.170.698,00 SIT
- odhodkov	9.109.419,18 SIT
- razlika med prihodki in odhodki	61.278,82 SIT
- davek iz dobička pravnih oseb	59.939,00 SIT
- ostanek dobička	1.337,82 SIT

I. PRIHODKI v SIT

A. Osnovna dejavnost	plan	realizacija
- od hmelja l. 1994	1.172.000,00	1.172.666,00
- od hmelja l. 1995	4.000.000,00	4.246.263,90
- od hmelja l. 1996	608.000,00	-
- obresti	1.500.000,00	1.200.504,10
- B-promocija kmetijstva in živilstva na sejnih	-	319.048,00
- prihodki od dividend	-	29.260,00
- izredni prihodki	-1.441,00	

Skupaj:	7.280.000,00	6.969.183,00
B. Hmeljar	2.000.000,00	2.201.515,00

SKUPAJ PRIHODKI:	9.280.000,00	9.170.698,00

II. ODHODKI v SIT

A. Osnovna dejavnost	plan	dejansko
1. Najemina prostorov z material.stroški	250.000,00	206.372,60
2. Storitve:		
- direktor	4.000.000,00	3.801.726,50
- adm. in knjigov. storitve	700.000,00	673.543,20
- pravna služba	300.000,00	375.796,00
- člani UO	550.000,00	475.314,00
- revizija bilance	100.000,00	94.762,50
- druge storitve (razp.direktorja)	40.000,00	41.370,00
3. Prevoz na delo	25.000,00	8.400,00
4. Regres za prehrano	45.000,00	15.200,00

5. Regres za letni dopust	30.000,00	30.000,00
6. Kilometrina	30.000,00	6.825,00
7. Dnevnice - tuzemske	10.000,00	4.500,00
8. Dnevnice - inozemske	250.000,00	308.231,00
9. Stroški inozemskih prevozov	90.000,00	46.200,00
10. Kongres - kotizacija	150.000,00	151.452,00
11. Reprezentanca	50.000,00	93.579,30
12. Pisarniški material	130.000,00	87.985,00
13. Plačilni promet	40.000,00	38.006,18
14. Stroški skupščine	60.000,00	60.076,80
15. Dan hmeljarjev	150.000,00	136.530,50
16. Poštne storitve	30.000,00	32.033,60
17. Članarine združenjem	50.000,00	19.800,00
18. Oprema starešine	200.000,00	200.200,00

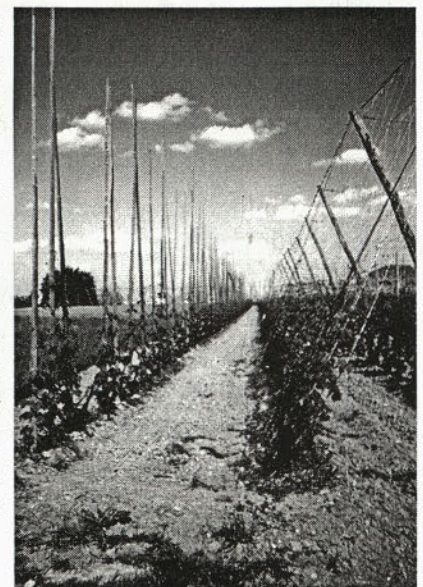
SKUPAJ:	7.280.000,00	6.907.904,18

B. Hmeljar	2.000.000,00	2.201.515,00

SKUPAJ ODHODKI	9.280.000,00	9.109.419,18

Pri prihodkih presega planirani znesek prispevek od hmelja letnika 95. Sredstva za promocijo, ki smo jih pridobili od MKGP na osnovi razpisa, prihodki od dividend in izredni prihodki pa niso bili planirani. Manjše od plana pa so bile obresti.

Za poslovanje nismo porabili v celoti prispevka letnika 95 in prispevka 96. Prav tako niso bili porabljeni vsi prihodki za revijo Hmeljar.

Tako je ostalo na pasivnih časovnih razmejitvah 2.707.403,70 SIT (prispevek letnika 95 v višini 975.000,00 SIT, prispevek letnika 96 v višini 1.331.187,10 SIT, Hmeljar 401.216,60 SIT), ki so potrebni za delovanje HZS in izhajanje revije Hmeljar v letu 1997 ter na vkalkulirane stroške v znesku 246.400,00 SIT.

Pri odhodkih smo porabili več od plana za pravno službo (spremembe pogodbe o ustanovitvi GIZ) in inozemske dnevnic (večji stroški udeležbe na sejah in kongresu MHZ). Pri nekaterih drugih stroških (predvsem storitve in na storitve vezanih materialnih stroških pa smo porabili manj kot smo planirali).

Osnovni kapital v višini 6.950.385,00 SIT smo revalorizirali (8,8 %) v višini 611.669,90 SIT in je znašal na dan 31. 12. 1997 7.562.055,70 SIT. En delež pa je znašal 53.376,00 SIT.

Revizijo poslovanja je opravila firma Plus revizija d.o.o. podjetje za revidiranje, računovodstvo in finance Bežigrad 1, Ljubljana, revizor Marjana Majerle, dipl. ekon., pooblaščen revizor, ki je podala sledeče revizijsko mnenje:

“Revidiranje je bilo izvedeno v skladu z revizijskimi standardi, ob upoštevanju temeljnih revizijskih načel ter slovenskih računovodskih standardov.

Ocenjujem, da sem na osnovi pregledane dokumentacije ter razgovorov s pooblaščenimi delavci pridobila ustrezno podlago za podajo mnenja.

Letno poročilo, ki obsega računovodske izkaze ter poslovno poročilo Hmeljarskega združenja Slovenije za leto 1996, daje realno in pošteno sliko delovanja združenja, analiza poslovanja kaže, da združenje uresničuje cilje, zastavljene v pogodbi o ustanovitvi Gospodarskega interesnega združenja z dne 27. 05. 1994”.

Posebno revizijsko poročilo o analizi poslovanja HZS v letu 1996 je na vpogled na sedežu HZS.

UO HZS je o finančnem poslovanju HZS razpravljal na seji dne 24. 4. 1997. Po pregledu posameznih postavk prihodkov in odhodkov ter na osnovi revizijskega poročila predlagam skupščini, da sprejme poročilo o finančnem poslovanju in zaključni račun HZS za leto 1996.

PROGRAM DELA ZA LETO 1997 - PREDLOG

1. Opravljanje oz. organiziranje organizacijskih, administrativno tehničnih in finančnih ter pravnih opravil za združenje oz. njene organe;

2. Konsolidacija združenja:

- izvajanje vseh aktivnosti, ki bodo potrebne za normalno delovanje družbe;

- razširitev članstva HZS v smislu sklepov 2. izredne seje skupščine z dne 12. 12. 1996 na vse hmeljarje, trgovce in pivovarje.

3. Zastopanje interesov hmeljarjev v državi:

- usklajevanje interesov in zahtev vseh slovenskih hmeljarjev za skupni in poenoten nastop do državnih organov.

- tekoče informiranje prisotjnih organov, ministrstev in drugih o situaciji v hmeljarstvu,

- povratno informiranje upravnega odbora, skupščine in članov združenja,

- priprava raznih vlog, prošenj in poročil;

4. Zastopanje hmeljarjev na mednarodni ravni:

- aktivno sodelovanje in zastopanje slovenskih hmeljarjev v Mednarodni hmeljarski zvezi,

- sodelovanje s hmeljarji drugih držav,

- aktivna udeležba na kongresu in sejah Mednarodne hmeljarske zveze;

5. Informiranje družbenikov:

- s pošiljanjem zapisnikov skupščine in sklepov sej upravnega odbora članom,

- prek glasila Hmeljar,

- z organiziranimi sestanki,

- z dodatnimi obvestili.

6. Hmeljarski praznik:

- aktivno bomo sodelovali pri pripravi hmeljarskega praznika,

- pripravili bomo predlog za hmeljarskega starešino in spremljevalko;

7. Promocija slovenskega hmelja:

- skrbeli bomo za promocijo slovenskega hmelja doma;

- HZS bo v imenu vseh slovenskih hmeljarjev nosilec promocije slovenski hmelji na sejmu INTERBRAU 97 - DRINTEC v Münchnu v času od 19. - 26. septembra 1997.

8. Izdajanje glasila Hmeljar:

- izdajali bomo glasilo Hmeljar;

9. Priprava materialov za seje skupščine in upravnega odbora;

10. Izvajali bomo sklepe upravnega odbora in skupščine ter koordinirali odnose v združenju;

11. Izvajali bomo potrebne aktivnosti za normalno delovanje združenja.

17. Članarine združenjem 25.000,00
18. Strokovna literatura 10.000,00

PREDRAČUN PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 1997 - PREDLOG

I. PRIHODKI v SIT

A. Osnovna dejavnost

- od hmelja l. 1995 975.000,00
- od hmelja l. 1996 3.300.000,00
- od hmelja l. 1997 303.000,00
- obresti 700.000,00

B. Hmeljar 2.000.000,00

C. Promocija slovenskega hmeljarstva 5.000.000,00

SKUPAJ PRIHODKI: 12.278.000,00

II. ODHODKI v SIT

A. Osnovna dejavnost

1. Najemnina prostorov
z material.stroški 220.000,00

2. Storitve:

- direktor 2.500.000,00
- adm. in knjigov. storitve 710.000,00
- pravna služba 250.000,00
- člani UO 500.000,00
- revizija bilance 90.000,00

3. Prevoz na delo 18.000,00

4. Regres za prehrano 30.000,00

5. Regres za letni dopust 30.000,00

6. Kilometrina 10.000,00

7. Dnevnice, kotizacije 15.000,00

8. Dnevnice - inozemske 250.000,00

9. Stroški inozemskih prevozov 50.000,00

10. Kongres - kotizacija 120.000,00

11. Reprerentanca 80.000,00

12. Pisarniški material 90.000,00

13. Plačilni promet 40.000,00

14. Stroški skupščine 60.000,00

15. Dan hmeljarjev 140.000,00

16. Poštne storitve 40.000,00

SKUPAJ: 5.278.000,00

B. Hmeljar 2.000.000,00

C. Promocija slovenskega hmeljarstva 5.000.000,00

SKUPAJ ODHODKI 12.278.000,00

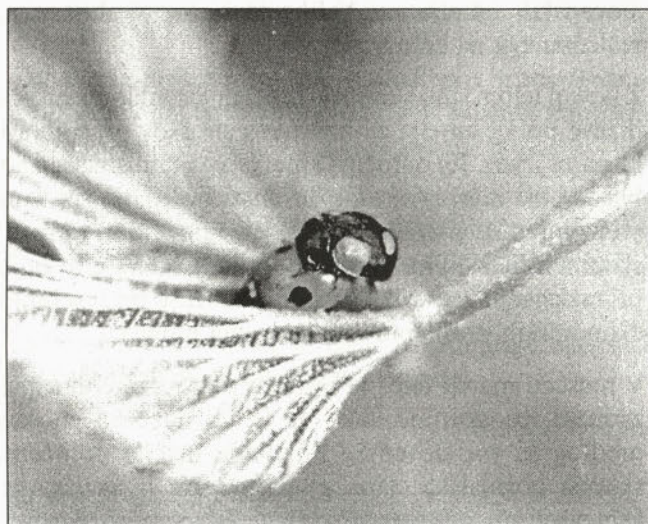

Foto: D. Vrhovnik

Pikapolonice - naravni sovražniki listnih uši so že "na delu".

Foto: M. Zupančič

Ne pozabite na tehnološke sestanke na IHP. Na sliki tehnološka družčina iz sezone 1996.

POROČILO O DELU UPRAVNEGA ODBORA HMELJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE OD 10.5.1996 DO JUNIJA 1997

Upravni odbor Hmeljarskega združenja Slovenije je imel v tem obdobju 12 sej. V tem času je bila tudi izredna skupščina GIZ - 12. decembra 1996 v Petrovčah. V tem obdobju je upravni odbor Hmeljarskega združenja reševal predvsem problematiko neekonomike pridelovanja hmelja, problem neprodanih količin slovenskega hmelja in kot glavno ponovno organizirati enoten nastop prodaje slovenskega hmelja na svetovnem trgu.

V juniju 1996 smo organizirali okroglo mizo o problemih pridelovanja hmelja. Na tej okrogli mizi smo hmeljarji natančno seznanili kmet. ministra g. Osterca in prek novinarjev tudi slovensko javnost o težki finančni situaciji slovenskih hmeljarjev. Veliko je bilo obljubljenega, realiziranega pa zelo malo.

Z novim letom smo slovenski hmeljarji izgubili prispevek države po kg hmelja za izravnavo stroškov pri pripravi blaga za izvoz. Tej odločitvi kmetijskega ministrstva smo bili v veliki meri krivi tudi slovenski hmeljarji, ker smo svoje interese prenašali na kmet. ministrstvo po več skupinah. Te skupine so imele različne interese in želje pri razlaganju zahtevkov za pomoč države pri reševanju ekonomskih problemov pridelovanja hmelja.

V mesecu marcu letos je upravni odbor končno uspel zediniti vse skupine, tako da je bil dosežen enoten predlog za vse slovenske hmeljarje in bila določena skupna pogajalska ekipa za prenašanje in razlaganje zahtevkov do ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Upajmo, da se bodo ti naporu kmalu uresničili in da bomo dobili stimulacije za izvoženi letnik 1996 v letu 1997.

Drugo breme slovenskih hmeljarjev je problem neprodanih količin hmelja letnika 1996. Slovenski hmeljarji od druge svetovne vojne dalje nismo bili vajeni, da bi hmelj ne bil v celoti prodan. To se je zgodilo sedaj prvič po tako dolgem časovnem obdobju. Vzrok za to je zanesljivo višek pridelanega hmelja, letnik 1996 v svetu, drugi vzrok pa je nelojalna ponudba večjega števila slovenskih trgovcev hmelja na svetovnem trgu. K temu problemu je v veliki meri krivo tudi večletno obrekovanje po slovenskih časopisih. Vse breme in finančne posledice tega pisarjenja nosimo samo mi, slovenski hmeljarji.

Zaradi rešitve teh problemov se je upravni odbor odločil, da skupaj s Hmezad Export-Importom pripravi novo skupno pogodbo o prodaji slovenskega hmelja. Veliko je bilo različnih mišljenj in interesov pri sestavljanju nove skupne pogodbe. Po daljšem usklajevalnem obdobju in smernicah, danih na izredni skupščini Hmeljarskega združenja Slovenije, smo v aprilu zaključili z usklajevalnimi dogovori in dali pogodbo o skupni prodaji

hmelja slovenskim hmeljarjem v podpis. Sedaj je na potezi sposobnost delavcev Hmezad Export-Import, da bo prodal pogodbene količine pridelanega slovenskega hmelja po ceni, s katero bomo tudi hmeljarji zadovoljni.

S to pogodbo o skupni prodaji hmelja Hmeljarsko združenje Slovenije nima več direktnega vpliva na prodajo hmelja. Sedaj upravni odbor ne bo več dajal soglasij k posameznim prodajam hmelja, ampak bo to funkcijo prevzel komercialni odbor pri Hmezad Export-Import.

Po sklepu skupščine Hmeljarskega združenja Slovenije naj bi bili včlanjeni v združenje vsi slovenski hmeljarji, vsi slovenski hmeljski trgovci in pivovarnarji. Vabimo vse, še nevčlanjene interesente, da se čimprej včlanijo in da v naslednjem obdobju s skupnimi močmi rešujemo hmeljarske probleme.

Rudi Janežič

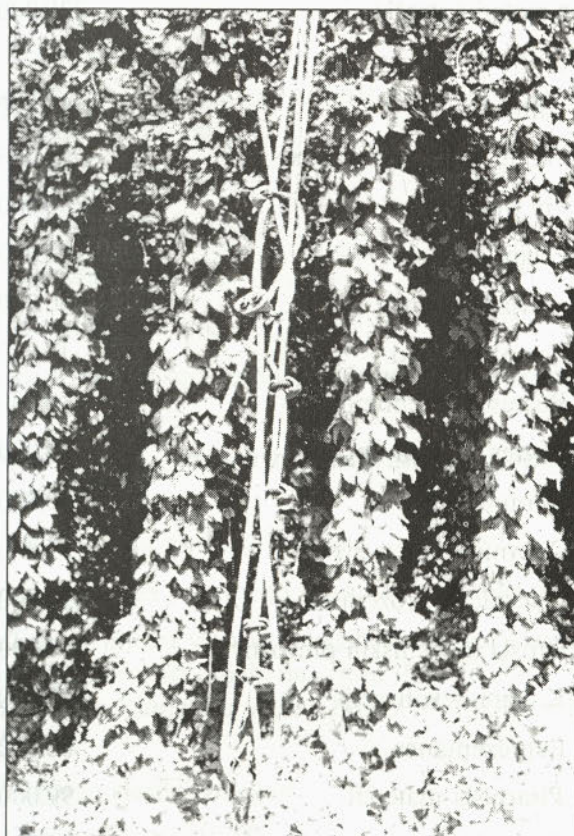

Foto: M. Veronek

Kar je preveč, je pa preveč. Kljub vsemu pa ne pozabite na pregledne žičnice, saj se bo teža iz dneva v dan povečevala.

POOBLAŠČENI OCENJEVALCI HMELJA

Hmeljna komisija je pooblastila za razvrščanje priglšenega hmelja v kakovostne razrede izjemne poznavalce hmeljske rože.

Ob širitvi mreže oznamkovalnic v Sloveniji, je bilo nujno povečati tudi število ocenjevalcev hmelja, ki v sestavi Hmeljne komisije razvrščajo priglšen hmelj v kakovostne razrede. Občutljivost tega zahtevnega, strokovnega dela narekuje, da ocenjevalci poleg splošnega znanja o pridelavi hmelja dobro poznajo zakonska določila, vzorčenje in določanje komponent v vzorcih, sorte hmelja in kakovost storžkov ter uvedbo objektivnih meril za pooblaščenje večjega števila ocenjevalcev.

Za uvedbo objektivnih meril, ali imajo ocenjevalci potrebna znanja, je Hmeljna komisija s pomočjo Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo izvedla seminar za ocenjevalce s preizkusom znanja.

Seminar so po področjih vodili: Janez Luževič, dipl. ing. agr. - predpisi o hmelju, dr. Dragica Kralj - sorte hmelja v Sloveniji, mag. Milan Žolnir - poškodbe na storžkih in mag. Iztok Košir - vzorčenje in analiza vzorcev.

Seminarja so se udeležili kandidati, ki so jih predlagale firme s certificiranimi. Pri preizkusu znanja so kandidati dokazali nepričakovano, visoko raven znanja na tem področju, seminar pa so ocenili, kot dobro organiziran in koristen ter izrazili zahtevo po srečanju tik pred sezono ocenjevanja.

Foto: M. Drobne

Ocenjevalci in predavatelji zadovoljni ob zaključku.

Hmeljna komisija je na osnovi predlogov iz posameznih firm, ki imajo certificirna mesta in rezultatov seminarja pooblastila:

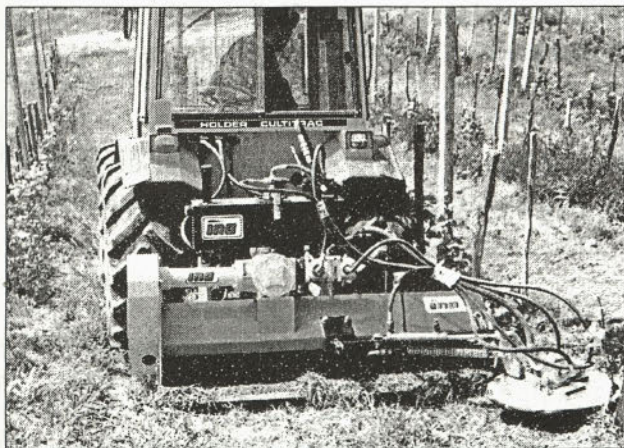
Jožeta Koletnika, Davorina Vrhovnika, Dragico Dermulovec, Vinka Pavlinca, Silva Podbregarja, Milenka Rojnika, Bruna Rednaka, Franca Cilenška in Vinka Razdevška

za ocenjevalce hmelja, ki bodo v prihodnje razvrščali priglšeni hmelj v kakovostne razrede.

Marjan Drobne

INO-Brežice p.o.
Krška vas 34/b, 8262 KRŠKA VAS
tel.: 0608 59233, fax: 0608 59151

V INO SMO VAM PRIPRAVILI PESTRO PONUDBO KMETIJSKE MEHANIZACIJE

Lastni proizvodni program:

- razsivalniki umetnih gnojil tip FERTI od 300 - 1000 kg
- sadjarski, vinogradniški, poljedelski, hmeljarski in komunalni mulčarji delovne širine od 60 cm do 300 cm

Zastopniški program:

- razsivalniki umetnih gnojil AGREX od 300 kg do 2000 kg
- sušilnice za žita - AGREX
- mlini in mašalnice - AGREX
- rotovatorji, freze, vrtavkaste brane PEGORARO
- kosilnice z dvojno rezjo GASPARDO
- rotobalirke in ovijalci FORT
- mulčarji za komunalno in terase FERRI
- lopatarji in trak. viličarji FALO
- kardanske gredi EG-COMER

Nudimo vam še:

mešalne prikolice za silažo STORTI, mlini za žitarice ZANON, vrstne kosilnice ...

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA ŽALEC

Savinjske čete 5, Žalec, 3310 Žalec
Telefon: 063/71 5 313 063/71 5 9 35
Fax: 063/71 6 132

RAZGLAS

V skladu z drugim odstavkom 2. člena in 3. točko 3. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur. l. RS, št. 82/94) morajo imetniki izvajati ukrepe za preprečevanje oz. zatiranje pojava škodljivih organizmov (živali, rastline, glive in mikroorganizmi) na zemljiščih, ki jih imajo v lasti oz. jih obdelujejo ali uporabljajo in sodelovati pri izvajanju ukrepov za varstvo rastlin, ki jih določi pristojni organ Republike Slovenije.

Da se prepreči oploditev žlahtnega hmelja s cvetnim prahom divjega oz. podivjanega hmelja,

morajo lastniki oz. obdelovalci zemljišč v katastrskih občinah:

Andraž, Braslovče, Črni vrh, Dobrič, Gomilsko, Gorica, Gornja vas, Grajska vas, Gotovlje, Kasaze, Latkova vas, Letuš, Levec, Ločica, Male Braslovče, Miklavž, Ojstriška vas, Orla vas, Petrovče, Podvrh, Podvin, Polzela, Pongrac, Ponikva, Prebold, Prekopa, Sp. Gorče, Studence, Šempeter v Sav. dolini, Šmatevž, Tešova, Trnava, Velika Pirešica, Vranksko, Zabukovica, Zalog, Založe, Žalec in Železno

najpozneje do 15. junija 1997 mehanično ali kemično uničiti divji oz. podivjani hmelj - samorasle hmeljne rastline izven hmeljišč.

Stranke se lahko za potrebno strokovno pomoč pri izvajanju ukrepov obrnejo na Institut za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec, Žalskega tabora 2, 3310 Žalec.

Tudi pridelovalci žlahtnega hmelja morajo vse ostanke hmeljne trte, ki so nastale pri rezi ali kako drugače, kompostirati ali uničiti tako, da se z njimi hmelj ne more razmnoževati.

Kdor ravna v nasprotju s tem navodilom, se kaznuje z mandatno kaznijo 50.000 SIT.

Nadzor nad izvajanjem tega razglasa opravlja fitosanitarni in kmetijski inšpektor izpostave Žalec, Hmeljarska ul., 1. Žalec.

Razglas je izdan v skladu z odlokom o obveznem uničevanju češminovega grma ter divjega oz. podivjanega hmelja (Ur. l. SRS št. 20/78) in navodilom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, št. 321-13-97/97.

PO POOBLASTILU NAČELNIKA
Vodja oddelka za kmetijstvo in denacionalizacijo
Božka Žolnir, dipl. ing. kmet.

OSEMENJENOST ZMANJŠA VREDNOST HMELJA

Seme hmelja vsebuje precej beljakovin, ki ovirajo bistrenje piva in zaradi tega pivovarji osemenjani hmelj odklanjajo oz. slabše plačajo.

Osemenjani storžki so večji, grobi, imajo močno, bolj debelo vretence, so slabše zraščeni, prej dozori in tudi prej porjavijo. Osemenjenost je toliko večja, koliko bližje

Foto: M. Drobne

Uničen divji hmelj.

so moške rastline divjega hmelja in sočasnost cvetenja s hmeljem v nasadih.

Osemenjen hmelj se vidno loči po podaljšanem predlistu, ki je nakoncu zaokrožen in svetlejša barve. Če ga iz storžka izpulimo, najdemo pri dnu lističa seme.

Močno osemenjani storžki se pri obiranju popolnoma zdrobijo

in povečajo izgube pridelka, saj zaradi grobe strukture niso odporni na udarce. Manj osemenjani storžki se pri obiranju sicer v celoti ne zdrobijo, ampak se to običajno zgodi pri sušenju, dovlaževanju in basanju. Povečajo neenakomernost sušenja in staranje. Osemenjenost zniža vrednost lupulina v hmelju in pokvari njegov izgled. Vse plača, nihče drug kot hmeljar.

Na fotografiji: slabo zraščeni osemenjani in gosto zraščeni neosemenjeni storžki savinjskega goldinga.

Tekst in foto: M. Veronek

VSTOPI SEZONSKIH DELAVCEV V KMETIJSTVU

Iz Uprave za notranje zadeve Žalec je GIZ prejel naslednje obvestilo Ministrstva za notranje zadeve RS:

V preteklem obdobju se je večkrat pojavilo vprašanje vstopov in bivanja v državi tujcev, ki izvajajo krajša sezonska dela v kmetijstvu. Ker gre v večini primerov za nujna dela, ki jih je potrebno opraviti v krajšem časovnem roku, je potrebna hitra pridobitev ustreznih dokumentov. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je sklicalo sestanek pristojnih organov, na katerem je bilo dogovorjeno naslednje:

- Tujci - delavci, ki bodo izvajali sezonska dela v kmetijstvu, morajo imeti veljavna delovna dovoljenja in izdane ustrezne vizume.

- V kolikor bo delodajalec zaposlil tujce, za katere ne more pravočasno pridobiti delovnih vizumov, je dolžan o njihovem vstopu v državo obvestiti pristojno UNZ - referat za mejne zadeve in tujce. Obvestilo vsebuje

poimenski seznam, datum vstopa in mejni prehod, prek katerega bodo tujci vstopili.

Vstop v državo tej kategoriji tujcev je možen samo na podlagi potnih listin in ne samo na osnovi osebne izkaznice.(hrvaške).

- Pristojna UNZ obvesti mejni prehod, prek katerega bodo tujci vstopili. Na mejnem prehodu se tujcem na podlagi delovnih dovoljenj izdajo prehodno - odhodni vizumi, katerih veljavnost je odvisna od veljavnosti delovnega dovoljenja.

- Delodajalec je po prihodu tujcev v državo dolžan prijaviti bivanje tujcev na pristojni policijski postaji.

Delovno dovoljenje omogoča tujcem opravljanje del, prihodno - odhodni vizumi pa vstop in bivanje v državi za čas veljavnosti vizuma .

STROKOVNI NASVETI

RAST HMELJA V MAJU 1997

Neobičajne temperature v mesecu aprilu in maju so vplivale tudi na rast hmelja v tem obdobju.

Hladno vreme v aprilu je zaviralo rast hmelja. Po rezi je vzniknil med 20. in 23. aprilom in do konca meseca priraščal od 1 do 2 cm/dan. V začetku maja so hmeljni kultivarji v povprečju priraščali od 4 - 5 cm/dan.

Otoplitev po desetem maju je pospešila rast hmelja. Dnevni prirastki v tem obdobju so bili od 7 - 10 cm. Od 15. do 20. maja pa so bili prirasti pri posameznih kultivarjih tudi višji od 15 cm/dan, kar je razvidno tudi iz tabele 1. Konec meseca se je zaradi nižjih temperatur rast upočasnila.

Krivulje rasti so bile do desetega maja nižje kot je dolgoletno povprečje, po tem datumu so presegle krivuljo dolgoletnega povprečja in po 15. maju so višine pri večini kultivarjev presegle tudi višine hmelja iz leta 1996. Po 25. maju pa so rastline spet nižje kot v letu 1996 in se krivulje rasti približujejo dolgoletnemu povprečju.

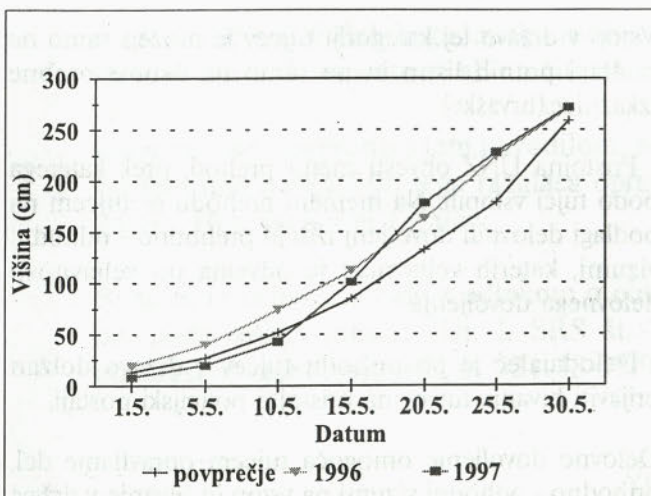
Podrobnosti za kultivarje savinjski golding, auroro, bobek in celeio so prikazane v grafih 1, 2, 3 in 4.

Rastline so merjene na poskusnem posestvu Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec.

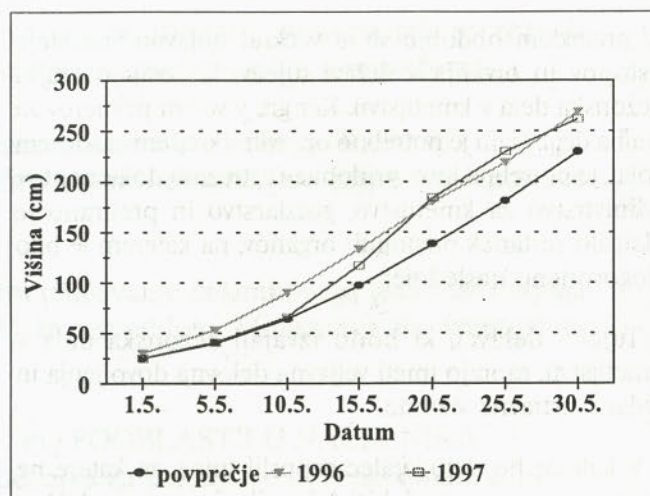
Irena Friškovec

Tabela 1: Višina (cm) in prirasti (cm/dan) hmeljnih kultivarjev merjenih na površinah Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec v letu 1997

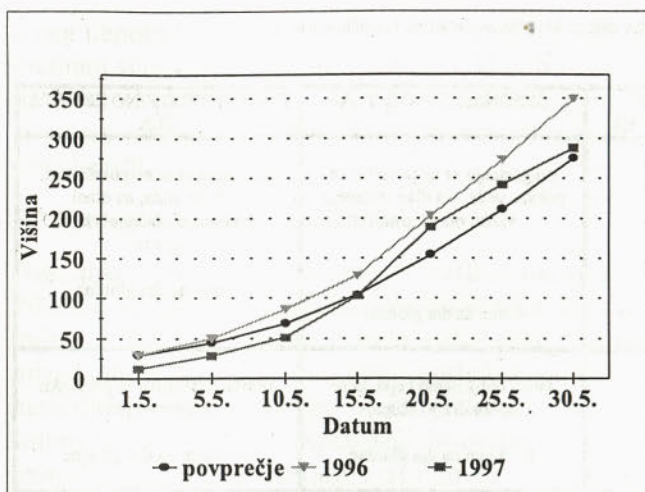
Kultivar	10. maj		16. maj		20. maj		25. maj		29. maj	
	Viš.	Prir.	Viš.	Prir.	Viš.	Prir.	Viš.	Prir.	Viš.	Prir.
sav. golding b.v.	43	8	118	17	178	15	229	10	264	8
aurora b. v.	65	7	132	16	187	14	230	7	256	6
bobek	51	6	119	16	195	19	241	9	279	9
blisk	34	4	68	7	100	8	143	8	169	6
buket	48	8	98	13	163	13	208	8	240	8
cekin	45	7	101	12	160	15	191	7	218	7
celeia	55	8	125	15	197	18	258	11	299	10
cerera	49	8	109	12	166	14	203	9	232	6
cicero	38	6	87	10	134	12	159	6	180	5

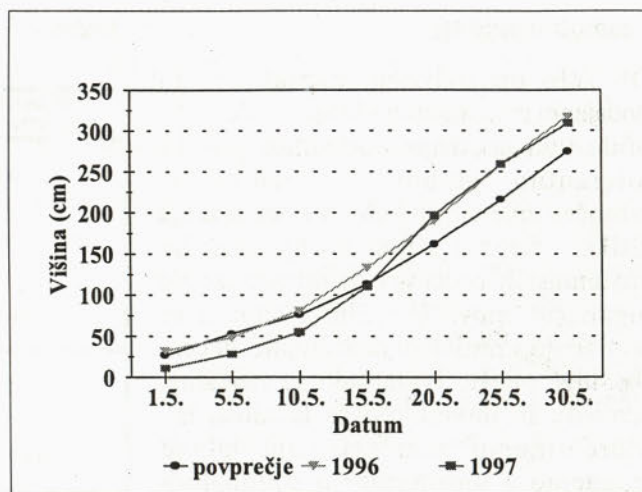
Graf 1: Krivulja rasti hmelja, cv. sav. golding

Graf 2: Krivulja rasti hmelja, cv. aurora

Graf 3: Krivulja rasti hmelja, cv. bobek

Graf 4: Krivulja rasti hmelja, cv. celeia

NEKAJ NASVETOV ZA NAMAKANJE HMELJSKIH NASADOV

1 UVOD

Voda je kot za druge žive organizme tudi za rastline vitalnega pomena. Predstavlja kar 70-90 % sveže teže višje razvitih rastlin. Voda je medij, v katerem poteka večina življenjsko pomembnih biokemijskih reakcij, je topilo za življenjsko pomembne substance, prenašalec hranil in metabolitov po rastlini, vzdrževalec pritiska v celici s čimer ustvarja osnovne pogoje za metabolne procese v celici, poleg tega pa je tudi pomemben biološki reagent in je nujna za sintezo vseh organskih molekul. Zaradi vseh naštetih vzrokov je voda eden glavnih dejavnikov, ki omejujejo produkcijo kmetijskih rastlin. Pri večini kmetijsko pomembnih rastlin že 10-15 % izguba vode negativno vpliva na potek metabolnih procesov v rastlini.

Pomanjkanje vode je pogosto dejavnik, ki preprečuje, da bi bili ostali agrotehnični ukrepi kljub dobri opravljenosti, uspešni. Zato je pomembno, da z različnimi ukrepi skrbimo za dobro preskrbljenost tal z vlago in tako čim bolj omilimo posledice suše. V sodobni pridelavi kmetijskih rastlin se proti posledicam suše pogosto borimo z namakanjem, ki pa lahko ob nestrokovni in stihijski izvedbi poruši ekološko ravnovesje.

2 PREDNOSTI NAMAKANJA

Za rastlino in tla je namakanje pozitivno zaradi naslednjih dejstev :

- voda je sestavni del rastlin in sestavni del številnih vitalnih procesov v rastlini
- z vodo posredno reguliramo prehranjenosti rastline
- optimalna vlaga tal pozitivno vpliva na razvoj mikroflore

- z namakanjem vplivamo na mikroklimo prizemnega sloja atmosfere
- vplivamo tudi na temperaturo tal in rastlin in s tem reguliramo toplotni režim rastlin
- vplivamo na fizikalne, kemijske in fiziološke procese v tleh

Dokazano je, da strokovno izvedeno namakanje pozitivno vpliva na količino in kakovost pridelka hmelja.

3 SLABOSTI NAMAKANJA

Namakanje je agrotehnični ukrep, ki lahko ob nestrokovni izvedbi izzove velike probleme in ima lahko usodne posledice za rastline in okolje :

- izpiranje hranil in osiromašenje zgornjega sloja zemlje

Ob prekomerni količini dodane vode se odvečna voda giblje descendentno in izpira vodotopna hranila iz sloja rizosfere. Temu problemu se izognemo tako, da določimo optimalni obrok vode in natančen začetek namakanja.

- slabšanje fizikalnih lastnosti in erozija tal

Prekomerna količina dodane vode razbija talne delce, zato so tla manj porozna in imajo slabšo infiltracijsko sposobnost. Razbiti talni delci pomenijo tudi večjo izpostavljenost tal eroziji, predvsem na nagnjenih terenih in pri površinskem namakanju. Tem problemom se izognemo, če strokovno določimo obrok vode, izberemo najprimernejši način namakanja primerne postopke obdelave tal, ustrezno gnojenje in kolobarjenje.

- zamočvirjenje tal

Ob zelo intenzivnem namakanju in dodajanju prekomernih obrokov vode lahko pride tudi do dviga podtalnice nad t.i. tolerantno globino. Posledica je zamočvirjenje tal, ki vodi do pomanjkanja kisika v tleh in s tem do spremembe biokemijskih procesov in mineralizacije organskih snovi. Hranilni elementi se pretvarjajo v rastlinam nedostopne ali celo škodljive oblike. Poslabšajo se fizikalne, kemijske in mikrobiološke lastnosti tal. Morebitnemu zamočvirjenju tal se izognemo z upoštevanjem optimalnih obrokov dodane vode.

- zasoljevanje tal

Zasoljevanje tal je nevarna posledica prekomernih obrokov namakanja, ko se močno dvigne nivo slane podtalnice ali pa namakanja z vodo, ki vsebuje prekomerno količino soli. Tudi temu problemu se lahko uspešno izognemo, če upoštevamo optimalne obroke in turnuse namakanja. Vodo, ki jo uporabljamo za namakanje, praviloma predhodno analiziramo.

4 UGOTAVLJANJE VLAGE V TLEH IN PROGNOZA NAMAKANJA

Pravilno določen obrok dodane vode in začetek namakanja sta bistvena za optimalno izvedeno namakanje. Za začetek namakanja se lahko odločamo na osnovi morfoloških sprememb v rastlinah (zaostajanje v rasti, sprememba barve, sprememba turgorja in venenje rastlin), na osnovi kritičnih ali najbolj občutljivih obdobij rastlin za vodo, notranjih fizioloških sprememb v rastlini (npr. merjenje koncentracije celičnega soka, osmotskega pritiska, odprtosti listnih rež ipd.), evapotranspiracije in na osnovi vlage v tleh.

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo že dvanajst let prognozira namakanje hmeljskih nasadov. Pri prognozi namakanja v hmeljskih nasadih se odločamo za začetek namakanja na osnovi merjene evapotranspiracije na postaji v Orli vasi in spremljanja vlage v tleh na dvajsetih točkah v Savinjski dolini. Ko se stopnja preskrbljenosti tal z vlago zniža pod 50 %, se glede na vremenske napovedi in stanje rastlin odločimo za začetek namakanja. Namakamo vedno najprej mlade prvoletne nasade in skrbimo za redno zalivanje na novo posajenih rastlin. Ob začetku namakanja damo vedno prednost nasadom na plitvih in prodnatih tleh, šele ob hudi suši se odločamo za namakanje starejših nasadov na globokih tleh.

V praksi si lahko pri ugotavljanju vlage v tleh pomagamo s t.i. preizkusom s kepo, s pomočjo katerega lahko

Preglednica 1 : Ocenitev zaloge koristne vode v tleh (Preizkus s kepo)

PRIMANJKLJAJ KORISTNE VODE (%)	SREDNJE ZRNATA TLA	FINO IN ZELO FINO ZRNATA TLA
0 % primanjkljaj	pri gnetenju se na površini ne pokaže voda, na dlani ostanejo vlažni obris grude 0 mm na dm globine	pri gnetenju se na površini ne pokaže voda, na dlani ostanejo vlažni obris grude 0 mm na dm globine
0 - 25 % primanjkljaj	lahko oblikujemo kepe, ki se dobro držijo skupaj 0 - 5 mm na dm globine	zemlja je lepljiva in pri stisku uhaja med prsti 0 - 6 mm na dm globine
25 - 50 % primanjkljaj	lahko oblikujemo kepe, ki se po stisku dlani slabo držijo skupaj 5 - 10 mm na dm globine	pri stisku zemlja uhaja med palcem in kazalcem 6 - 12 mm na dm globine
50 - 75 % primanjkljaj	zemlja je drobljiva, vendar se po stisku še slabo obdrži skupaj 10 - 15 mm na dm globine	zemljo lahko še oblikujemo, kepe lahko tvorimo le z močnim stiskom dlani 12 - 19 mm na dm globine
75 - 100 % primanjkljaj	prašnata, suha, deloma rahlo zaskorjena, zdrobi se jo v prah 15 - 20 mm na dm globine	trde grude, deloma proste grudice na površini, zemlja je trda in razpokana 19 - 25 mm na dm globine

približno ocenimo pomanjkanje vlage na določeni njivi. Pri močnem pomanjkanju vlage je zemlja razpokana in trda, kepe ne moremo narediti, zemlja se drobi v prah. Kadar je preskrbljenost tal z vlago optimalna, je zemlja dobro gnetljiva, lahko jo oblikujemo v kepo, ob stisku ostanejo na dlani vlažni obris. Iz preglednice 1 so razvidne lastnosti zemlje pri različnih stopnjah pomanjkanja vode v tleh.

5 NAPAKE PRI NAMAKANJU

Kljub dolgoletni izkušnosti hmeljarjev z namakanjem hmelja se še vedno ponavljajo nekatere napake, ki bi jih z bolj vestnim in natančnim delom ter ne nazadnje tudi z več zaupanja v delo strokovnjakov z lahkoto odpravili. Zavedati se moramo vseh prej naštetih pozitivnih in negativnih učinkov namakanja ter upoštevati, da so rastline živi organizmi, ki močno odreagirajo tako na sušo, kot na prekomerno vlago. Smiselno je, da upoštevamo prognozo namakanja Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo, ki hmeljarje vedno pravočasno opozori na pomanjkanje vlage v tleh. Tako bomo prihranili delo, denar in živce.

5.1 Prezgodnji začetek namakanja

Prevečkrat se za začetek namakanja odločamo nenačrtno in nestrokovno. Prezgodnje namakanje je nesmiselno -

poleg nepotrebnih stroškov in dela, bo rastlina tudi ob pretirani vlagi utrpela kratkotrajni stres, ki se bo odrazil na osnovni produkciji rastline. Namakati začnimo, ko je to res neizogibno potrebno za normalni nadaljnji razvoj rastlin.

5.2 Prepozen začetek namakanja

Pogostokrat predolgo odlašamo z začetkom namakanja. Premalo se zavedamo usodnih posledic suše, ki lahko trajno poškoduje rastlino. Huda suša lahko rastline prizadene do take mere, do bodo posledice vidne še v naslednjem letu. Zakaj ne bi izkoristili namakalnih sistemov, če jih imamo? Kadarkoli dvomimo o pričetku namakanja, se posvetujmo s strokovnjakom ali pa oddajmo v najbližji laboratorij vzorec zemlje, da ugotovite dejansko stanje vlage v tleh. Za zamujanje začetka namakanja je kriva tudi neorganiziranost pri delu, saj hmeljarji namakalnike pripravijo šele takrat, ko bi bilo že nujno namakati.

5.3 Obrok dodane vode

Obrok namakanja je količina vode, ki jo dodamo z enkratnim namakanjem. obroki so odvisni od trenutne vlage v tleh, od globine, do katere želimo navlažiti tla, od poljske kapacitete oziroma tipa tal. Na plitvih, prodnatih tleh so obroki manjši, na težjih glinastih tleh pa večji. Žal hmeljarji v glavnem ne upoštevajo svetovanega obroka vode, ki bi ga naj dodali z namakanjem, zato so hmeljišča pogosto premalo namočena ali pa se rastline utapljajo v preveliki količini vode. O negativnih posledicah obeh skrajnosti ni potrebno izgubljati besed.

5.4 Turnusi namakanja

Turnus namakanja pomeni obdobje med dvema namakanjema in je odvisen od priporočenega obroka namakanja in dnevne izgube vode. Kadar se obeta dolgotrajna suša, je pomembno, da pred začetkom namakanja vemo, kakšni so priporočeni turnusi namakanja. Tako si bomo delo lažje in bolje organizirali. Tudi v tem primeru hmeljarji ravnavo bolj ali manj po občutku in običajno nas pred večjimi napakami reši dež.

5.5 Tehnika namakanja

Tudi, če upoštevamo vse ostale napotke, lahko napačno izvedeno namakanje poslabša ali izniči pozitivni učinek namakanja. Za namakanje hmelja se običajno odločamo, ko so rastline že blizu vrha opore, vendar je kljub temu pomembno, da je curek vode čim nižji, nikakor pa ne višji od 1,5 m. Previsok curek tudi na odrasli rastlini poškoduje rodne poganjke. Kadar je namakanje potrebno že v obdobju, ko so rastline še nizke, moramo biti posebno pazljivi, da curek čimbolj razbijemo ter višino zmanjšamo na minimum. Previsok in premočan curek lahko poškoduje liste, vršičke poganjkov in povrhnjico trt. Če so rastline nižje od 1,2 m, jih zaradi

možnosti mehanskih poškodb ne smemo namakati s klasičnimi pasovnimi namakalniki. V tem primeru rastline zalivamo s cisternami.

5.6 Upoštevanje posebnih pogojev v času namakanja

Upoštevati moramo tudi vremenske razmere v času namakanja. V vročem vremenu del vode takoj izhlapi, preden ga vsrkajo tla. V takem primeru moramo obrok vode povečati za faktor izhlapevanja, ki se giblje od 1,00 do 1,15. Tudi kadar namakamo v vetrovnem vremenu, so izgube vode občutne. Poleg povečanega izhlapevanja, je tudi razporeditev vode neenakomerna, zato moramo tudi v takšnih pogojih glede na hitrost vetra povečati obrok vode za t.i. faktor vetra od 1,10 do 1,25.

Obojega se izognemo, če namakamo ponoči ali zgodaj zjutraj. Temperature zraka so takrat nižje in tudi vetrovi se običajno umirijo.

5.7 Temperatura vode

Voda za namakanje mora imeti primerno temperaturo, saj premrzla voda zaviralno vpliva na razvoj rastlin, sprejem hranil iz tal in na mikrobiološko aktivnost v tleh. Optimalna temperatura vode za namakanje je 29 do 30°C. Mrzla voda, ki jo polijemo po rastlini v vročem vremenu lahko rastlino prizadene do te mere, da zaostane v rasti in razvoju, listi pa rumenijo in odpadajo. Z mrzlo vodo ohladimo zgornje plasti zemlje za okrog 2-3°C (odvisno od tipa tal) in znižamo temperaturo prizemnega zraka za 5-7°C.

Prav je, da prihranimo rastlinam stresni učinek namakanja, saj bo le tako namakanje učinkovalo pozitivno na količino in kakovost pridelka. Namakajmo s primerno toplo vodo in, če je le mogoče, v nočnih in jutranjih urah. Rastline nam bodo za to drobno pozornost hvaležne!

mag. Dušica Majer

Turistično društvo Braslovče
vas vabi

9. in 10. avgusta 1997

na **35.** tradicionalni
Hmeljarski praznik.

Pridite, ne bo vam žal!

UAN

Že leta nazaj smo na različne načine odstranjevali spodnje poganjke na hmeljskih trtah in uničevali plevel v vrsti na razne načine: mehansko - ročno ali strojno in po priporočilih IHP kemično s herbicidi ali mešanico herbicidov in agresivnih gnojil v vodi, zadnja leta pa zaradi omejitev pri herbicidih samo z raztopino amonsulfata v vodi.

Ta raztopina je zaradi svoje agresivnosti ožigala spodnje poganjke in liste na hmeljski trti in tudi plevele v vrsti s trtami.

Uporablja se pri višini rastlin rasti cca 4m, na spodnjem delu, do cca 1 m nad zemljo.

Ta način je primeren zlasti, ker je možno s škropilnico razmeroma hitro obvladati večje površine. Poraba raztopine je precej velika, 800 l/ha, ker je amonsulfat težje topljiv v vodi (25 kg v 100 l vode). Raztopina amonsulfata je zelo agresivna tudi na običajne kovinske dele opreme, zlasti na železo in medenino, samo raztapljanje v vodi pa vzame precej časa in dela. Zaradi porabe precej velikih količin raztopine na ha (do 800 l/ha) in ostalih del, smo v Kmetijstvu Žalec iskali tudi druge dovoljene snovi za odstranitev spodnjih poganjkov.

Z IHP (mag. Žolnir) smo preizkusili tudi ALZODEF, ki je dovoljen v Nemčiji. Rezultati so bili odlični, vendar je bil pripravek predrag.

ZUAN smo se srečali v 90-ih letih v poročilih iz poskusov pri dognojevanju pšenice.

UAN je raztopina amonitratna in uree, ki vsebuje okoli 30 % dušika. Teža raztopine je zaokroženo 1,3 kg na liter.

Ker smo si pridobili nekaj podatkov o njem na radgonskem sejmu 1990, smo ga zaradi njegove agresivnosti želeli preizkusiti kot zamenjavo za amonsulfat. Dobili smo manjšo količino, ki smo jo

Foto: J. Luževič

Po uporabi UAN-a, razlika je očitna.

preizkusili v Kmetijstvu Žalec leta 1992, nato pa smo v letu 1993 poskusili že v večjem obsegu - na več 10 ha.

V tem letu smo tudi preizkusili in predelali armature na škropilnicah za uporabo UAN in preizkusili tudi, kakšne količine so potrebne. Ugotovili smo, da zadostuje raztopina 1 del UAN in 1 del vode, skupna količina raztopine na ha pa je 200 do 250 l, odvisno od razraščeniosti rastlin.

V letu 1994 smo spomladi preizkusili UAN in nekatere druge pripravke v sodelovanju z IHP (mag. Žolnir) tudi za požiganje prevelikih poganjkov po rezi.

V tem letu (1994) smo naročili UAN že za več 100 ha - skupaj okoli 45 t, vključili smo ga v redno uporabo, s tem sedaj nadaljujemo.

Glavna prednost UAN je hitro mešanje z vodo - prek črpalke na škropilnici in razmeroma majhna poraba na ha - okoli 100 l - čistega za eno škropljenje - v primerjavi z amonsulfatom. Hkrati je tudi gnojilo, ker damo s 100 l UAN v raztopini tudi skoraj 40 kg dušika na ha.

Tudi med samim delom je malo zastojev, ker se šobe manj mašijo. Ima pa UAN tudi zahtevnejšo plat, to pa je shranjevanje oziroma skladiščenje.

Zaradi agresivnosti so primerne samo nerjaveče ali pa plastične cisterne, kar moramo pri nabavi in skladiščenju upoštevati.

Prav tako je potrebno pri delu upoštevati predpise iz varstva pri delu, ker je raztopina jedka, zlasti je potrebno zavarovati oči.

Škropilnice morajo imeti armature iz plastike, ker železne in medeninaste hitro razžre.

Cena UAN pa je primerljiva z amonsulfatom, je pa dosti manj dela s pripravo raztopine in škropljenjem, kar pa je velika prednost.

Janez Luževič, dipl.ing.agr.

Foto: J. Luževič

Pred uporabo UAN-a.

IN ŠE O UANU

UAN proizvaja Ina Kutina, za Slovenijo pa ga uvaža Hmezad Agrina Žalec. Za uvoz sredstva ima Ina Kutina na razpolago eno cisterno kapacitete 18 000 l. Od naročila do izdobave preteče v normalnih razmerah teden dni. Ko začne s škropljenjem Kmetijstvo Žalec, so te kapacitete polno zasedene cca 15 dni. Torej je možnost uporabe za ostale pred 15. junijem. Kar pomeni, da si morajo ostali preskrbeti UAN pred tem datumom ali pa pozneje. Pri tem je treba vedeti, da je pretakanje možno samo na principu prostega pada. To pomeni, da bi si ostali hmeljarji morali pripraviti cisterne, najbolj plastične, ki bi omogočile hranjenje do uporabe, kjer bi potem spet pretakali na principu prostega pada. Zato je dobro, če bi bila cisterna na paleti; ki jo je možno dvigniti na nekoliko višji položaj! Možno je sicer dobiti v tovarni tudi cisterne na reverz, vendar je takrat cena neprimerno višja, prisotni so tudi stroški vračila in se vse skupaj ne izplača.

Hmezad Agrina se trudi z iskanjem primernih cistem, ki jih bo možno dobiti pri njih oz. najboljše je, če si jih

čimprej priskrbite sami, ker je tudi možno, da jih Agrina ne bo dobila.

Informativno lahko rečemo, da znaša cena Uana cca 200 DEM za 1000 l, kar je preračunano najcenejši dušik, tudi v primerjavi z ostalimi gnojili in amonsulfatom.

Poleg tega je prednost Uana tudi v tem, da je tukaj dušik (39 - 40 kg čistega dušika v 100 l) v amonijski, amidni in nitratni obliki, kar omogoča enakomerno, dolgotrajno dostopnost dušika.

Glede na opisano problematiko, vas Hmezad Agrina Žalec obvešča, da do 14. junija 1997 pisno naročite Uan. V primeru, da bo dovolj naročil, vas bo Agrina po tem datumu takoj obvestila o izdobavi in mestu izdobave.

Upamo, da vam bomo s tem pomagali in se za naročilo priporočamo!

Za dodatne informacije se obrnite na Vojka Golavška, na telef.: 063- 717 - 295!

Hmezad Agrina Žalec

EKONOMIKA

OBRESTI KOT CENA KAPITALA

Bančne storitve, ki jih opravljajo banke, so pretežno naložbene storitve in kreditne storitve. Ravna se po zakonih trga bančnih storitev, bistvo tržnega pristopa je v usmerjenosti k odjemalcem bančnih storitev, ustvarjanju dobička in uporabi marketinškega instrumentarija. Tako tudi za kreditne storitve veljajo vsi elementi trga - od konkurence do ponudbe in povpraševanja - torej tržna struktura, tržno obnašanje in tržni rezultat.

Banke si tako konkurirajo predvsem z boljšo ponudbo bančni storitev, najbolj pa seveda s ceno bančne storitve, ki se odraža v obrestni meri in raznih provizijah. Obresti, ki jih plačamo kot ceno za izposojena sredstva, so odvisne od:

- obrestne mere, ki pove, koliko odstotkov od glavnice znašajo obresti, odvisna je od ponudbe in povpraševanja
- glavnice, ki izraža višino izposojenih sredstev
- časa, za katerega so bila sredstva izposojena.

Obresti lahko banke izračunavajo na več načinov. Pri

nas poznamo obrestno mero, sestavljeno iz dveh delov, in sicer iz dela, ki izraža inflacijo (T-temeljna obrestna mera) in realnega dela obrestne mere, ki naj bi izražal pravo ceno denarja na trgu.

Obresti pa niso edina cena izposojenih sredstev. Kreditorejmalci pri najemanju sredstev poravnavajo tudi bančno provizijo, ki pa pomeni pokrivanje stroškov banke pri opravljanju bančnih storitev.

Danes se pri nas obresti kot cena kapitala gibljejo okoli T+10 %, kar pomeni izhodiščno obrestno mero. K izhodiščni obrestni meri pa moramo prišteti še odstotke, ki izražajo dobo oz. čas, za katerega so sredstva izposojena, riziko izposojenih sredstev oz. način zavarovanja kreditov. Tako lahko obresti z različnimi provizijami še vedno znašajo tudi T+13 % ali več.

Cena kredita je tako lahko za posamezne komitente različna zaradi bonitete komitenta, pomembnosti komitenta za banko, zavarovanja rizika in drugega.

mag.Lilijana Jančič

V letu 1997 ne moremo pričakovati bistvenih sprememb v politiki določanja obrestnih mer. Obrestna marža mora zaradi prekapitaliziranosti bank, predpisanega oblikovanja rezervacij in ostalih stroškov biti še vedno dovolj visoka. Obrestna marža že približno dve leti ostaja na isti višini, povečala pa se je marža iz ostalih prihodkov bank-provizij itd., kar kaže na to, da si banke z nenehnim zniževanjem obrestne marže znižujejo svoj dohodek, na drugi strani pa ga korigirajo s prihodki od provizij in s prihodki iz nebančnih poslov, saj obresti niso edina cena izposojenih sredstev. Kreditorejmalci pri najemanju sredstev poravnajo tudi bančno provizijo, ki pa pomeni pokrivanje stroškov banke za opravljanje bančnih storitev.

Za ohranjanje obrestne marže na isti višini lahko banke uporabijo dva ukrepa: ali znižajo obrestne mere za prejete depozite, obrestne mere za posojena sredstva pa ostanejo na isti višini ali pa znižajo obrestne mere za posojena sredstva in ostanejo obrestne mere za prejete depozite na isti ravni. Pri nas se v zadnjih dveh letih od sprejetja dogovora o najvišjih obrestnih merah za depozite uporablja politika zniževanja obrestnih mer za depozite. Seveda pa prihaja do občasnih korekcij aktivnih obrest-

nih mer. Sprejet je nov dogovor o najvišjih obrestnih merah za pasivne obresti, kar v bistvu pomeni znižanje obrestnih mer za prejete depozite v bankah in hranilnicah. Veljati je začel v aprilu 1997. Nov dogovor o najvišjih obrestnih merah pomeni znižanje obresti v povprečju za 0,5 do 1 odstotno točko od starega dogovora.

V letu 1997 bo še veliko razgovorov o dezindeksaciji obrestnih mer, saj od maja 1995, ko je Banka Slovenije predpisala samo nominalne obrestne mere za mesečne depozite, ni prišlo do drugih sprememb. Verjetno jih lahko pričakujemo letos. Seveda pa velja, da bo Banka Slovenije še vedno bedela nad temeljno obrestno mero in metodologijo za njen izračun in s tem vplivala na enakomernost aktivnih obrestnih mer ali nihanje letih.

Drugače pa v letu 1997 na področju politike obrestnih mer ne pričakujemo večjih sprememb.

mag.Lilijana Jančič

BANČNI DOGOVOR O ZNIŽANJU OBRESTNIH MER

Z začetkom aprila je začel veljati nov bančni dogovor o najvišjih pasivnih obrestnih merah. Z njim želijo banke predvsem spodbuditi dolgoročno varčevanje. Iz tega razloga so se najbolj znižale obrestne mere za kratkoročne vezave (od enega meseca do šestih mesecev), najmanj pa za dolgoročne vezave, vendar je vprašanje, ali se bo zaradi znižanja obrestnih mer za mesečne, trimesečne in šestmesečne vezave obseg kratkoročnega varčevanja bistveno zmanjšal.

Obrestna mera za avista sredstva je ostala na isti ravni - v višini 1 % letna, obresti za vezave od 1 do 3 mesecev so se znižale s T+6 % na T+4 %. Za pol odstotne točke do ene odstotne točke pa so se znižale obrestne mere za vezave nad 3 meseci. Tako dobimo za vezavo od treh do šestih mesecev T+4,5 % obresti, za vezavo nad polovico leta pa do enega leta T+5 %, za vezavo nad enim letom T+6 % in za vezavo nad dvema letoma T+7 %.

USPEL RAZPIS POSOJIL ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA

Hranilno kreditna služba KZ Savinjska dolina je pretekli teden odobrila ugodne dolgoročne kredite, kmetje so že podpisali kreditne pogodbe in izkoristili sredstva, namenjena razvoju kmetijstva oz. investicijam v kmetijstvo.

V aprilu in maju je Hranilno kreditna služba KZ Savinjska

Glede na obrestno maržo, ki jo rabijo banke za kritje svojih stroškov, je vprašljivo, če se bodo tudi aktivne obresti z enako mero znižale, saj lahko banke za ohranjanje obrestne marže na isti višini uporabijo dva ukrepa: ali znižajo obrestne mere za prejete depozite, obrestne mere za posojena sredstva pa ostanejo na isti višini, ali pa znižajo obrestne mere za posojena sredstva in ostanejo obrestne mere za prejete depozite na isti ravni. Pri nas se v zadnjih dveh letih od sprejetja dogovora o najvišjih obrestnih merah za depozite uporablja politika zniževanja obrestnih mer za depozite. Seveda pa prihaja do občasnih korekcij aktivnih obrestnih mer. Nov dogovor o najvišjih obrestnih merah za pasivne obresti pa pomeni le znižanje obrestnih mer za prejete depozite v bankah in hranilnicah.

mag.Lilijana Jančič

dolina s Skladom za razvoj kmetijstva in občino Žalec objavila Razpisa za kreditiranje kmetijske proizvodnje pod zelo ugodnimi pogoji. Razpisa sta bila zanimiva predvsem zaradi zelo nizke obrestne mere, ki smo jo ponudili, in tudi zaradi dobe vračila dolgoročnega kredita do 10 let z možnostjo moratorija odplačila glavnice.

Skupni razpisani znesek prvega posojila - v višini 36 milijonov tolarjev - je bil v celoti porabljen. Kredit smo odobrili za kreditiranje investicij - popravila žižnic, obnove in novogradnje hlevov, nakup molzne ter mlekarske opreme, nakup mehanizacije, nakup zemlje itd. Kreditorejmalci so dobili dolgoročne kredite povprečno za dobo 5 let po obrestni meri T + 4 % na letni ravni, kar pomeni, da bodo kreditorejmalci plačali samo temeljno obrestno mero in 4 %-no realno obrestno mero. Vsi kreditorejmalci imajo tudi moratorij odplačila glavnice do konca leta - tudi s tem jim HKS skuša pomagati.

V Savinjski dolini so krediti naleteli na ugoden odmev, predvsem zaradi nizke obrestne mere in dobe odplačila. Razpis dolgoročnih kreditov je bil namenjen fizičnim in pravnim osebam. Na razpis je prispelo 26 vlog, dve vlogi nista bili odobreni zaradi kreditne nesposobnosti kreditorejmalca. HKS je tako sklenila pogodbo s 24 kreditorejmalci. Škoda, da vloge za najetje kredita ni poslala nobena zadruga oz. se na Razpis ni prijavila nobena Kmetijska zadruga Savinjske doline, saj je bil razpis namenjen tudi njim. Kmetijske zadruge bi lahko

s tem poceni in dolgoročnim virom zamenjale marsikateri kratkoročni in dražji kredit in tudi s tem pocenile svoje poslovanje.

Drugi razpis je bil namenjen kreditiranju obratnih sredstev kmečkih gospodinjstev. Krediti so bili kratkoročni za dobo enega leta in samo po temeljni obrestni meri. Realna obrestna mera je regresirana. Za likvidnostno kreditiranje je bilo namenjeno 40 milijonov tolarjev. Vlog, ki so prispele na Razpis, je bilo prek 80. Krediti so bili odobreni vsem, ki so izpolnjevali razpisne pogoje. Koriščenje kredita je bilo gotovinsko, saj je namenjeno za kritje likvidnostnih problemov kmečkih gospodinjstev. Ocenjujemo, da je ravno ta zadnji kredit dosegel svoj namen, saj je bil razpisan v pravem času (plačilo stroškov spomladanskih del v hmeljiščih) in seveda pod pravimi pogoji.

Hranilno kreditna služba bo še naprej v zadovoljstvo vseh, ki z njo sodelujejo, iskala razne načine ugodnega kreditiranja komitentov.

mag. Lilijana Jančič

UTOPIJA ALI RESNIČNOST SLOVENSKEGA HMELJARSTVA V 21. STOLETJU

Naslov ni vzet iz kakšnega znanstveno-fantastičnega romana ali iz misli velikega prerokovalca za konec 20. in začetek 21. stoletja Jullesa Verna. Resnica je ena sama, saj nam pogled na bližnjo prihodnost in preteklost pove, da ni vse prekleto, kar se nam smrtnikom zdi na vse pretege noro in nepotrebno. Morda je res tako, da se človek ustaljenih in splošno veljavnih norm ni pripravil niti za trenutek posvetiti svojemu notranjemu izzivu, ampak vse prepušča samo robotiziranemu občutku. Če bi bilo tako, potem bi bil včasih kar vprašljiv obstoj človeške vrste in njenega blagostanja. Najlepši primer takšnega razmišljanja je ljubezen, prav tista mladostna, ki je potem v zrelih ali v letih, ko nam vse postane navada in nepotrebna odvečnost, edini vir človekove duhovne popolnosti in ustvarjalnega razmišljanja. Skozi vso to kalvarijo gremo ponavadi vsi in takrat se nihče temu ne upira in priznava le pravilnost svoje norosti. Bolj kot se leta odmikajo in bolj ko človek postaja robotiziran modrec, težje sledi nemiru svoje duše. Zato ni zaman nastal rek, da moramo dati mladim možnost, da jim duša zagori in izgori ter na to mesto pride nova. Niso to očitki modrosti. Modrost mora ostati, vendar naj ideja duha ne bo zaprta v okvirju, za katerega širino duha oméjujejo modreci.

In ravno to se ne samo v slovenskem, ampak tudi v svetovnem hmeljarstvu dogaja. Stvari so vedno bolj in bolj prepuščene modrecem, ki z močjo svojega kapitala usmerjajo svoj interes. Tu in tam se z generacijskimi prebliski uveljavi kakšna novotarija, ki pa mora vsaj v

začetku prinesiti 100 % dobiček. Čas in narava pa razmišljata drugače od vseh novo in starodobnih mislecev. Ne priznavata napak, ampak poskrbita, da je vse na svojem mestu, tako da služi svojemu namenu. Filozofskih vprašanj je ob takem razmišljanju toliko, kolikor je duš na tem svetu. Ker pa temu ne bi prišli do konca, se raje prepustimo naravi in njeni govoric. In kaj nam hoče povedati s to govoric? To, da je hmeljarstvu potrebna prenova. Prenova v smislu naravnih zakonov. To, da hoče narava preživeti vse, ki sledijo njenemu pozivu. In prav tu je poanta, ki bi jo rad predstavil v tem razmišljanju za prehod v novo tisočletje.

Hmeljarstvo bo kot kmetijska panoga v Sloveniji ostala prav gotovo tako dolgo, dokler ne bodo pivovarji za svoje potrebe s promocijo kemije iznašli kaj drugega. Koliko hmeljarjev pa bo še vztrajalo v tej tekmi, kjer ekonomika razvitega kapitalizma ne pozna socialne šibkosti slovenskega kmeta - hmeljarja? Ostali bodo najmočnejši, ki bodo znali s svojo ali kupljeno pametjo iztisniti iz te slovenske zemlje še zadnjo drobtinico dobičkonosnosti.

Vendar o tem ne bi danes razmišljal, kajti »veliko poklicanih, malo izvoljenih« že postaja naš vsakdan. In kam s tistimi, ki bodo ostali zunaj tega izbranega kroga in jih navezanost skozi zgodovino veže na to zeleno, vendar vedno bolj grenko zlato. Elita močnih finančnih mož, ki bodo gojili to grenko rožo, je v večini primerov sploh ne bo poznala, poznala bo samo Aktivno in Pasivo na bilančnih straneh. Ti ljudje bodo znali za

uravnoteženost bilance poiskati in plačati le peščico ljudi po raznih uglednih ali manj uglednih inštitutih širom sveta. Te ljudi zanima samo visoka tehnologija dobičkonosnosti, ki pa že včasih meji na znanstveno fantastiko - predvsem v genetiki in zaščiti. Okolje in prostor tu za avtohtono prebivalstvo ne predstavljata bistvenega pomena. Za to bo, vsaj dokler ga bodo še sploh rabili, skrbel IHP. Tako pa bi lahko dejavnost IHP, dokler je ta še vsaj malo nacionalno obarvan, razdelili na čisti proizvodno tehnološki del za znane naročnike in na drugi del, kjer bo razmišljanje dobilo svojo duhovno mater. Tu predvsem mislim na tiste ljudi, ki jim je hmelj kot rastlina še vedno ostal v srcu. Z določenimi programi bi se usmerjali v hmeljarsko zelenjadarstvo in tako spremenili cela območja v hmeljske vrtove brez žičnic in tulečih škropilnic.

Vsi vemo, da je hmelj ena najhvaležnejših kopriv. Bolj režemo poganjke, bolj rastejo in to skozi vse leto. Rastlina ne zahteva prevelike nege, prav tako pa so stroški čez daljše obdobje 10 let majhni v primerjav s tem, kar nam daje.

Poznamo jo že iz kulinarike - Nemci imajo posebne nasade hmelja v vrstah kot pri krompirju, kjer gojijo hmelj kot zelenjavo - bolj za sladokusce. Jedo samo podzemne dele rastlin - šparglji (pri nas jih je nekaj časa imelo v svoji gostinski ponudbi gostišče Marjola iz Žalca).

V Istri pa se že več desetletij uporabljajo nadzemni deli rastlin - poganjki, ki jih mi pri spomladanskem čiščenju porežemo. Ker Istrani ne poznajo kultiviranega hmelja, nabirajo poganjke od divjega hmelja, ki ga je ob dolini reke Mirne na pretek. Iz teh mladih poganjkov delajo različne solate kot samostojno jed ali prikuhe, prav tako pa zrezke. Takšna vegetarijanska prehrana bi bila ne le poceni, ampak je tudi zelo zdrava, saj vsebuje veliko zdravnih snovi, ki ugodno delujejo na živčevje in urološke poti.

Tudi drugod po svetu znajo pripraviti iz zelenih delov - predvsem iz mehkih listov - čudovite kulinarčne izdelke. Če bosta čas in volja uredništva Hmeljarja to dopuščala, bi radi v Hmeljarju dobili hmeljsko kulinarčno rubriko, kjer bi vam poskusili predstaviti čim več receptov za jedi, kjer bi bil uporabljen hmelj. Da ne bo pomote - hmelj niso samo kobule, ki bi imele uporabno vrednost - do kdaj še?

Mislim, da bi s pomočjo stroke, katere del bi se poleg že uveljavljenega visokega tehnološkega dela moral preseliti na področje, kjer imamo neslutene možnosti pridelovanja zelenjave in tako naše hmeljarstvo preusmeriti v dobavitelja poceni in visokokakovostne prehrane. Ljudje bi imeli delo in zaslužek. Hmelj bi postal neškropljena in okolju prijazna lepa rastlina, Slovenija pa bi bila lahko najlepše urejen zelenjavni vrt. Vsa ostala prehrabena industrija, ki bi predelovala zelene hmeljske dele za prehrano, bi lahko bila tudi okolju prijazna. Tako bi vsaj vedeli, da ima Slovenija

svojo Savinjsko dolino, ki ni bila namenjena samo generacijam, ki so v želji po zaslužku zasvinjali dolino in vodne vire. Ali ne bi bilo bolje, da bi generacije, ki nas bodo nasledile, dejale, da se nismo razprodajali za beliče, ampak da smo poskrbeli za naše rodove. Svet in narava nista samo za danes in samo za nas, ampak za ljudi, ki jim bo kvaliteta življenja prinesla kaj več kot par beličev na svetovni razprodaji. Zato mislim, da moramo priti v novo tisočletje z novimi programi in zbrati veliko idej, pa čeprav norih, da bomo lahko s ponosom ostali zvesti hmeljarski tradiciji. Mislim, da je za uresničitev takšnih programov pristojen inštitut - IHP, ki že ima kadre in strokovnost, da prevzame tudi del programa za ljudi, ki bodo ostali zunaj tehnološke pridelave hmelja. Saj mislimo, da je še vedno naš in da bo takšen tudi ostal, ali pa ...

Veliko je mladih talentov, ki bi se lahko v svojih študijskih smereh usmerili v za nas novo poglavje hmeljarjenja. Če bo tako in če bi znali tudi primerno zainteresirati državne institucije, bi lahko mnoge ideje postale resničnost.

Želim si, da to ne bi bila samo utopija, ampak resničnost, kajti industrializirano hmeljarstvo dobiva vse bolj drugačne okvirje in to takšne, ki si jih prav težko predstavljamo. Modrost in modreci bodo vedno bolj podobni junakom, ki jim je nostalgija vzela prosti čas. Zato pojdemo smelo naprej v 21. stoletje s slovensko pametjo, poštenostjo ter strokovnostjo. Le složni v duhovnih vrlinah bomo kos času, ki ga narekuje visoka tehnologija brez občutka za človeka. Mislim, da moramo delati tisto, kjer bomo s svojo majhnostjo pokazali, da znamo biti tudi veliki, pa čeprav skozi želodec.

Ivan Jošt

Današnja hmeljska kulinarika

Hmeljarjeva malica - hmelj z jajci

Naberemo 20 dag neškropljenih, sveže natrganih poganjkov. Če so poganjki mlajši, lahko uporabimo cele, pri starejših pa samo liste. Nato jih blanširamo v vreli vodi cca. 10 min. Ocedimo jih in nasekljamo kot špinačo. Narežemo 2 glavi čebule, damo na mast ter prepražimo do zlato rumene barve, nato pa dodamo sesekljane hmeljske poganjke. Vmešamo še dve ali več stopenih jajc. Po potrebi dodamo poper in sol ter serviramo s kruhom, zraven pa se bo prilegel še kozarec piva.

INOVACIJE

Že večkrat smo ugotovili, da je pri hmeljarjih v resnici veliko iznajdljivosti. To dokazujejo tudi Uranjekovi iz Podloga.

Ker se zahteve po kakovosti zastrujejo in so primesi v obranem hmelju bile marsikje problem, je Alojz Uranjek prišel na dobro idejo, kako zamenjati ročno čiščenje. Uporabil je v glavnem vse dele, ki jih je imel doma, od pesta kolesa, do ventilatorja in motorčka.

Dodal je rebrast trak, na katerem po principu različne teže, s pomočjo dodatnega zraka, ločuje listje, peclje in kobule. Naprava se mu je pri obiralnem stroju Allays zelo dobro obnesla.

Da med hmeljem pri pometanju ne bi bilo prsti, ki se pri obiranju v mokrem vremenu še kako rada prime gum na traktorjih, pripelje prikolico pred obiralno halo in jo z vitlo potegne na željeno mesto.

Če mu kaj ne gre, hitro kaj priredi, podstavi, lahko tudi kar enostavno tanko hmeljevko in tudi trgalna bolje deluje.

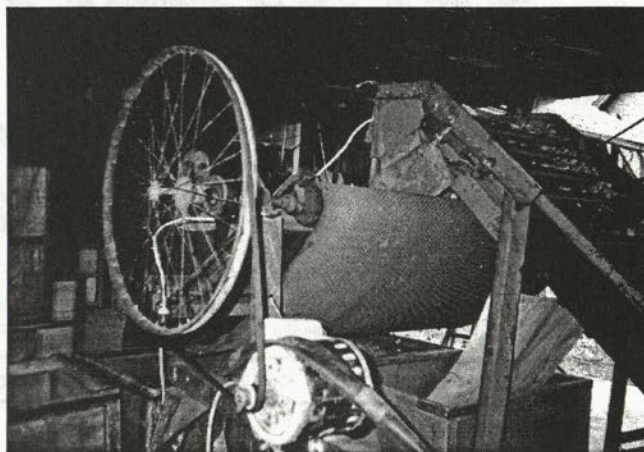
Višje vodenje vrvi v trgalno se dobro obnese.

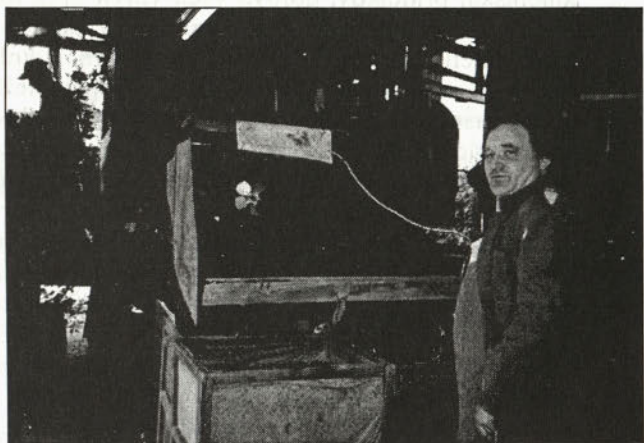
Dodan zrak veliko pomeni, saj se listje bolj oprime traku. Res je v odpadku tudi nekaj hmelja. Zato ga Uranjekovi od časa do časa ponovno spustijo skozi stroj, tako se izgube zmanjšajo.

Med hmeljarji je še mnogo raznih drobnih rešitev, ki bi lahko marsikomu olajšale delo. Oglasite se, prišli bomo!

Tekst in foto: Martina Zupančič

Vsi porabljeni deli so bili doma.

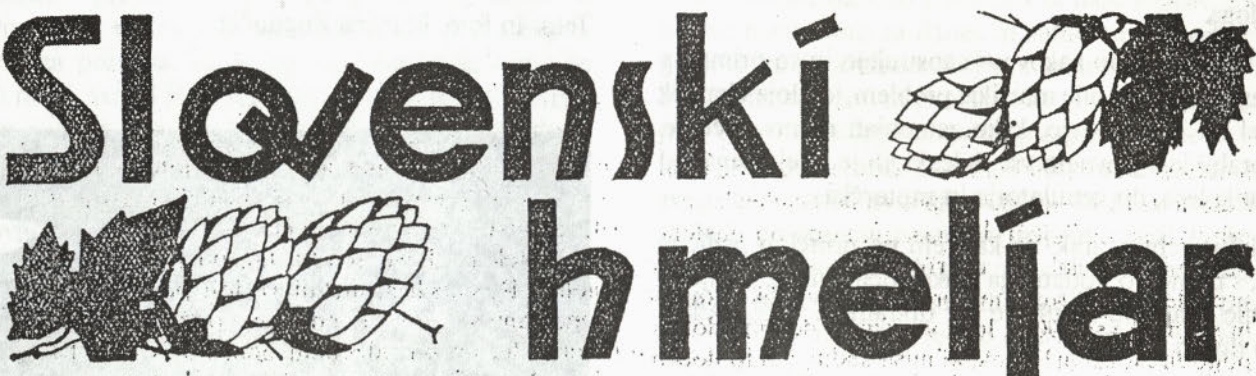
Za boljši učinek, je Alojz ob izhodu traka namestil še dodatno letev, če se kakšna veja le izmakne.

Hmelj je presenetljivo dobro očiščen, brez ročne kontrole.

Poštnina plačana v gotovini.

Slovenski hmeljar

Glasilo Hmeljarskega
društva za Slovenijo

* Prvi strokovni list za hmeljarstvo *

Glasilo Hmeljarske
zadruga r.z.z.o.z. v Žalcu

Izhaja štirinajstnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ul. 4, telefon 196

Leto VIII

Celje, dne 2. aprila 1937

Štev. 6

Saditi ali ne . . .

Težki so dandanes časi za našega kmeta. Cena kmetijskih pridelkov, gotovo vseh vprek brez razlike, je sorazmerno mnogo prenizka v primeri s ceno kmetijskih potrebščin. To je dejstvo, v katerem leži neposredno glavni vzrok sedanje težke krize našega kmetijstva in posredno tudi glavni vzrok splošne gospodarske krize pri nas. Zavedati se moramo namreč, da je pri nas kmet glavni kupec, ker tvori ogromno večino celokupnega prebivalstva. Ker pa radi kmetijske krize kmet nima več dovolj dohodkov, mora tudi svoje izdatke omejiti čim najbolj, da obdrži svoje gospodarstvo vsaj za silo še v ravnoležju. In ker je na ta način kupovna moč našega kmeta tako silno nazadovala, občutijo to tudi vsi drugi stanovi: trgovec, ker le malo proda, industrija, ker se premalo porabi in mora omejiti izdelovanje, pa delavec, ker tovarne morajo skrčiti obrate in zato nima dela. Tako je vse skupaj povezano in kakor hitro bo konec krize našega kmetijstva, bo pri nas takoj tudi konec splošne gospodarske krize in brezposelnosti.

Cene vseh kmetijskih pridelkov so torej sorazmerno mnogo prenizke. Tudi cene hmelju so nizke dovolj. Toda naš kmet je že davno pozabil računati, kaj se mu izplača in kaj ne, kajti če bi to računal, bi moral močno omejiti, če ne popolnoma ustavili svoj obrat, če bi se to dalo tako enostavno kakor v tovarni. Pa kmet danes le še računa, kaj mu donese k hiši več denarja, ki ga tako silno primanjkuje. No, in tu kmet-hmeljar kmalu ugotovi, da vrže hmelj še največ, pa ni čudno, da ta ugotovitev marsikoga zapelje v skušnjava, da bi ga še nekaj nasadil, ko že drugod ni izdatnejših dohodkov. Toda le počasi, hmeljarji! Mislili je treba tudi na jutri in ne samo na danes.

Naprava novega hmeljskega nasada precej stane, saj je že za hmeljeveke treba izdati mnogo denarja, ko je vendar danes tako težko zanj. Pa li prvo leto hmelj še ne dá nobenega pravega dohodka, temveč šele v drugem letu in pozneje pošeno obrodi. Sedaj pa je vprašanje, kakšna bo že tedaj cena. Ali ne bo morda tedaj pri vnovčenju hmelja že mnogo več izgube kot pri vnovčenju ostalih kmetijskih pridelkov? Na to je treba misliti, hmeljarji, preden se kdo odloči, da ga še nekaj nasadi!

Izgledi na cene hmelju v bližnji bodočnosti prav gotovo niso rožnate. Nadprodukcija že trka na vrata in z njo vred tudi cene, ki bodo daleč izpod pridelovalnih stroškov. Lani nas je rešila Amerika, kjer je neugodno vreme uničilo polovico pridelka. Toda vsako leto ne bo tako in pri normalni letini bo že letos hmelja preveč. Kaj bo sledilo, pa si lahko vsak sam misli: cene pod nič, hmelja se ne bo izplačalo niti obirati in zopet bo treba krčiti nasade, dokler ne bo zopet vzpostavljen ravnovesje med pridelkom in porabo. In pri takih izgledih da bi sadili? Kdor hoče sam sebi dobro, prav gotovo ne bo sadil. Saditi letos, da boš morda že prihodnje leto zopet krčil? Prihrani si vendar rajši eno in drugo! In to velja že za naš stari ter strnjeni hmeljski okoliš v Savinjski dolini, prav gotovo pa še mnogo bolj za obrobne in druge izvensavinjske kraje.

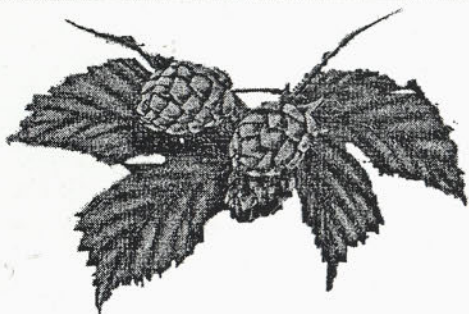
Škropilnice, hmeljarji, si nabavite čimprej, da bodo pravočasno pri roki. Svojim članom dobavlja **najboljše Holderjeve** škropilnice tudi najceneje **Hmeljarska zadruga r.z.z.o.z. v Žalcu**. Skladišče je odprto redno vsak dan, toda samo dopoldne.

Pa tudi sicer ni potrebno saditi. Star in izkušen hmeljar je nedavno pripovedoval, da je leto s skrčil svoje nasade za 2000 rastlin. Čemu? No, hmeljevke bi moral kupiti, pa mu je bilo žal denarja. Zato je rajši nasad skrčil, preostale hmeljevke porabil za še obstoječi del nasada, ki ga bo pošteno pognojil, obdelal ter oskrboval in — najbrže na preostalih 7000 rastlinah pridelal prav toliko, kakor bi sicer na vseh 9000. In le verjemite, da jo je dobro pogodil možakar! Vsak, ki misli saditi, naj to dobro preudari in ga posnema, pa bo boljše zanj in za nas vse skupaj. Kaj boš vendar sadil, ko pa že sedaj ne zmoreš hmeljevk, gnojenja in škropljenja nasadov in ko ti je že sedaj premajhna sušilnica, da te baše pri sušenju! Posledica nespametnega širjenja nasadov je potem v kakovosti slabši pri-

delek in seveda tudi slabša cena. Sicer pa pravijo, da ni dobro klicati vruga in tudi nam hmeljarjem menda ni treba klicati zopet leta 1929 z vsemi hudimi posledicami. Zato pa ne širite nasadov, hmeljarji, temveč obstoječe preskrbeli s poštenimi hmeljevkami, jih dobro zagnojite in vestno oskrbovati, da bomo pridelali res v vsakem pogledu prvovrstno blago, kajti le v tem je obstoj in napredek našega hmeljarstva.

Pa si bo morda kdo mislil, vidiš, res je tako. Kar ne bi sadil, toda kaj, ko pa sem si že jeseni pripravil zemljišče. Pa nič zato. Posadi tja krompir, pa boš dobil prav lep pridelek, s katerim tudi pri vnovčenju ne boš imel nobenih težav. Hmelja pa nikar ne sadi, če si hočeš prihraniti res prav občutno škodo. Izkušnje zadnje nadprodukcije so jih povsod izučile, da sedaj kljub lanski nekaj boljši ceni ne širijo, temveč še omejujejo nasade. Storimo tako tudi pri nas, ker bo to v prvi vrsti le v našo lastno korist!

**Pazite na Škropilni program.
Vodite skrbno evidenco !**

CINKARNA

Agroprogram (063) 33 - 112

HMELJARJI

Za učinkovito zaščito vašega hmelja vam priporočamo:

CUPRABLAU[®] Z 0,25 - 0,35% konc.
proti peronospori na hmelju

PEPELIN[®] (80% žveplo) 0,2 - 0,3% konc.

Celje - skladišče
D-Per

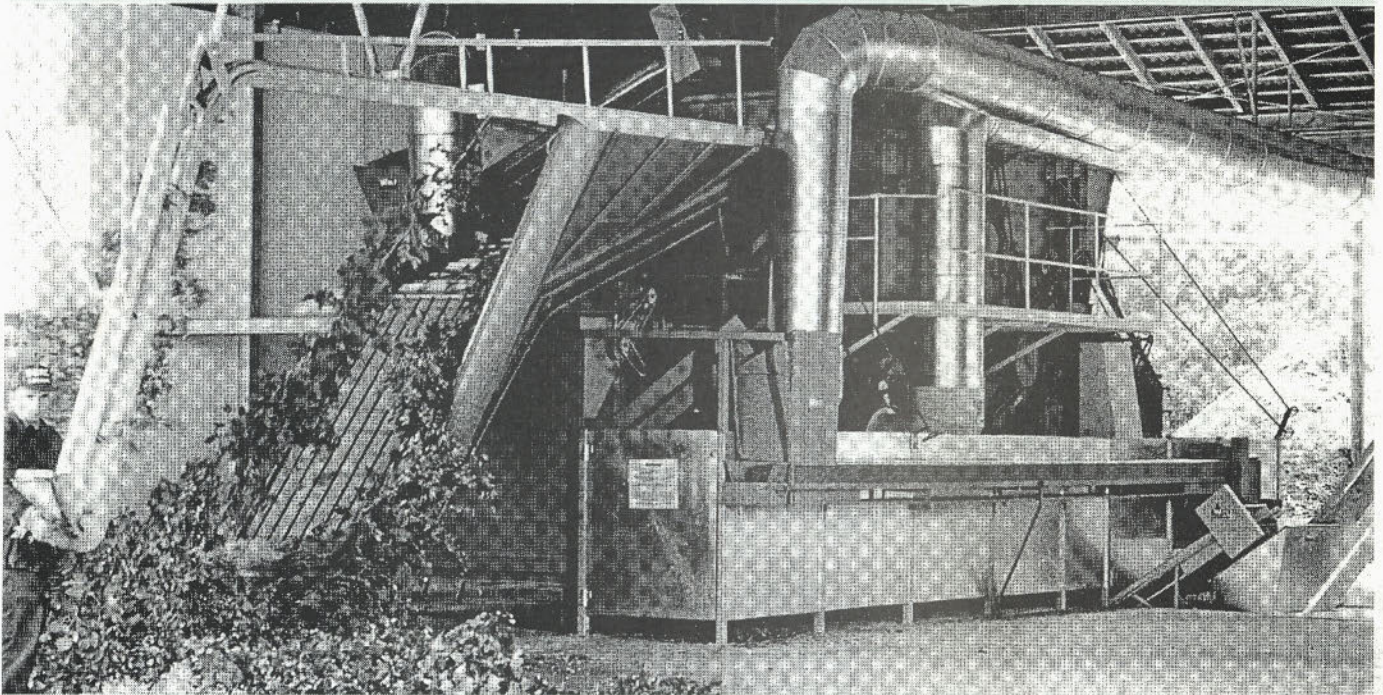
70/1997

COBISS

WOLF

OBIRALNI STROJ WHE 2000

Izredno uspešen pri obiranju in enostaven za čiščenje

Novi WHE 2000 je plod tehničnega razvoja z izrednimi prednostmi. Zaradi vgrajenih tehničnih novosti je čiščenje senzacionalno dobro.

WOLF

= napredek v hmeljarski tehniki

Ostali proizvodi za hmeljarstvo:

- ogrevalci in sušilnice
- prezračevalci
- trgalniki

Zastopnik za Slovenijo: Hmezad Export-Import Žalec

OSREDNJA KNJ. CELJE